

วิธีดำเนินการวิจัย

สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด เพื่อสำรวจปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานห้องสมุดและสภาพของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

1.2 สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุดของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของการจัดห้องสมุดและการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาที่พบ

1.3 สัมภาษณ์ครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสัมภาษณ์รวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 นำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับชั่วคราว แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น
3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของครู และผู้บริหารโรงเรียนในด้าน
เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา อายุราชการ ฯลฯ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบ-
ถามแบบเลือกตอบ มีคำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถม-
ศึกษาในค้ำสถานที ครุภัณฑ์ วัสดุสิ่งพิมพ์ บุคลากร การเงินและค้ำนผู้ไชห้องสมุด ลักษณะ
ของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแบ่งระดับปัญหาออกเป็น 5 ระดับ
คือ เป็นปัญหามากที่สุด เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาค้ำนกลาง เป็นปัญหาน้อยหรือไม่ค้ำย
จะเป็นปัญหา เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหา มีคำถามทั้งหมด 70 ข้อ เนื้อหาที่ไช
ในการสร้างแบบสอบถามจำแนกออกเป็น 6 หมวด โดยมีจำนวนข้อคำถามในแต่ละหมวด
ต่างกันตามรายละเอียดของ เนื้อหาในแต่ละหมวดดังนี้

1. ปัญหาค้ำนสถานที	10	ข้อ
2. ปัญหาค้ำนครุภัณฑ์	15	ข้อ
3. ปัญหาค้ำนวัสดุสิ่งพิมพ์	15	ข้อ
4. ปัญหาค้ำนบุคลากร	15	ข้อ
5. ปัญหาค้ำนการเงิน	5	ข้อ
6. ปัญหาค้ำนผู้ไชห้องสมุด	10	ข้อ

ตอนที่ 3 ความค้ำคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในค้ำสถานที ครุภัณฑ์ วัสดุสิ่งพิมพ์
บุคลากร การเงิน บริการและกิจกรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบ
ปลายเปิด มีคำถามทั้งหมด จำนวน 7 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูบรรณารักษ์ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของครูบรรณารักษ์ในค้ำนเพศ อายุ
วุฒิทางการศึกษา อายุราชการ ฯลฯ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบเลือก-
ตอบ มีคำถามทั้งหมด จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในสถานศึกษาที่ ครูภัณฑ์ วัสดุสิ่งพิมพ์ บุคลากร การเงิน และค่านิยมผู้ใช้ห้องสมุด ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแบ่งระดับปัญหาออกเป็น 5 ระดับ คือ เป็นปัญหามากที่สุด เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาปานกลาง เป็นปัญหาน้อยหรือไม่ค่อยเป็นปัญหา เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหา มีคำถามทั้งหมด จำนวน 70 ข้อ เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 6 หมวด โดยมีจำนวนข้อคำถามในแต่ละหมวดต่างกันตามรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละหมวดดังนี้

1. ปัญหาสถานศึกษา	10	ข้อ
2. ปัญหาครูภัณฑ์	15	ข้อ
3. ปัญหาวัสดุสิ่งพิมพ์	15	ข้อ
4. ปัญหาบุคลากร	15	ข้อ
5. ปัญหาการเงิน	5	ข้อ
6. ปัญหาค่านิยมผู้ใช้ห้องสมุด	10	ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในสถานศึกษาที่ ครูภัณฑ์ วัสดุสิ่งพิมพ์ บุคลากร การเงิน บริการและกิจกรรม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีคำถามทั้งหมดจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับสภาพของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในสถานศึกษาที่ ครูภัณฑ์ อุปกรณ์การสอน วัสดุสิ่งพิมพ์ บุคลากร การให้บริการ และการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ มีคำถามทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามจำแนกออกเป็น 7 ด้าน โดยมีจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านต่างกันตามรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละด้านดังนี้

1. สถานศึกษา	5	ข้อ
2. ครูภัณฑ์	13	ข้อ
3. อุปกรณ์การสอน	5	ข้อ

4. วัสดุสิ่งพิมพ์	11	ขอ
5. บุคลากร	4	ขอ
6. การให้บริการ	7	ขอ
7. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการ- เรียนการสอน	5	ขอ

2.2 นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวทั้ง 2 ชุด ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยาลัยฯ ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบ
ในรายละเอียดของ เนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยรับคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะของผู้ทรง-
คุณวุฒิไปปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยฯ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
คำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การทดลองใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ปรับ-
ปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถม-
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน
30 คน เป็นครู 10 คน ผู้บริหารโรงเรียน 10 คน และครูบรรณารักษ์ 10 คน

3.2 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้
แล้วมาพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น แก้ไขภาษา
ที่คลุมเครือไม่ชัดเจนของคำถาม ความไม่ชัดเจนของคำชี้แจง การพิมพ์ข้อผิดพลาด
เป็นต้น แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีจำนวนข้อเท่าเดิม

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูจำนวน 154 คน ผู้บริหารโรง-
เรียน จำนวน 154 คน และครูบรรณารักษ์จำนวน 154 คน รวมทั้งสิ้น 462 คน จาก
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ประจำปีการศึกษา
2525 จำนวน 154 โรงเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการเลือกตัวอย่างประชากรตามลำดับชั้นตอน
ดังนี้

1. สํารวจจํานวนครู ผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิการ รายชื่อและจํานวนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสํานักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ทั้ง 6 อําเภอ พบว่ามีครู 3496 คน ผู้บริหารโรงเรียน 257 คน และครูบรรณาธิการ 257 คน จํานวนโรงเรียนทั้งหมด 257 โรงเรียน ซึ่งแยกเป็นอําเภอต่าง ๆ ได้ดังนี้

อําเภอกําแพงแสน	53	โรงเรียน
อําเภอกอนคูน	25	โรงเรียน
อําเภอนครชัยศรี	41	โรงเรียน
อําเภอเมืองนครปฐม	52	โรงเรียน
อําเภอบางเลน	49	โรงเรียน
อําเภอสสามพราน	37	โรงเรียน

2. สุ่มโรงเรียนโดยวิธีแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็นอําเภอต่าง ๆ แล้วเลือกสุ่มโรงเรียนแต่ละอําเภอมาร้อยละ 60 ของจํานวนโรงเรียนทั้งหมดของแต่ละอําเภอ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งใช้วิธีการจับฉลากได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร จากอําเภอต่าง ๆ 154 โรงเรียน ดังนี้

อําเภอกําแพงแสน	32	โรงเรียน
อําเภอกอนคูน	15	โรงเรียน
อําเภอนครชัยศรี	25	โรงเรียน
อําเภอเมืองนครปฐม	31	โรงเรียน
อําเภอบางเลน	29	โรงเรียน
อําเภอสสามพราน	22	โรงเรียน

3. สุ่มครูจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร (ในข้อ 2) ทุกโรงเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจํานวน 154 คน แล้วใช้ผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณาธิการจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร (ในข้อ 2) ทุกโรงเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จํานวน 154 คน และครูบรรณาธิการจํานวน 154 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จํานวนทั้งสิ้น 462 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปพบ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เพื่อขออนุมัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ทำหนังสือแจ้งไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการแจกและเก็บแบบสอบถาม

2. วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2526 นำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เข้าพบหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม โดยขอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอส่งแบบสอบถามไปยัง ครูผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่เป็นตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามและขอความร่วมมือจากครูผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ให้ส่งแบบสอบถามคืนที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวันไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2526

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มดังนี้

ครูจำนวน	128	ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	83.12
ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน	128	ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	83.12
ครูบรรณารักษ์จำนวน	128	ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	83.12

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาตัวร้อยละ (Percent) ของคำตอบที่ให้เลือกตอบแต่ละข้อ แล้วเสนอเป็นตารางและความเรียง
2. ปัญหาการดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้บริหารโรงเรียน และครูบรรณารักษ์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
ระดับ 3	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่เป็นปัญหา

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตรดังนี้¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐาน เลขคณิต

$\sum fx$ แทนผลรวมของคำตอบทั้งหมด

N แทนจำนวนคำตอบทั้งหมด

f แทนจำนวนความถี่

X แทนค่าน้ำหนักของคะแนนคือ 5, 4, 3, 2, 1

เมื่อได้ค่าคะแนนแล้ว ได้นำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนักของคะแนนและกำหนดระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นดังนี้

4.56 - 5.00	คิดเป็นค่า	เป็นปัญหามากที่สุด
3.56 - 4.55	คิดเป็นค่า	เป็นปัญหามาก
2.56 - 3.55	คิดเป็นค่า	เป็นปัญหาปานกลาง
1.56 - 2.55	คิดเป็นค่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	คิดเป็นค่า	ไม่เป็นปัญหา

¹ ประคอง วรรณสุด, สถิติประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 40.

2.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดังนี้¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f แทนจำนวนความถี่

X แทนคะแนน

N แทนจำนวนคำตอบทั้งหมด

$\sum fX$ แทนผลรวมของคะแนน

แปลความหมายค่าสถิติที่ได้นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยสรุปรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด นำมารวมเป็นข้อแล้วเรียงลำดับจากข้อมูลที่มีผู้เสนอมากที่สุดไปหาข้อมูลที่มีผู้เสนอน้อยที่สุดตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.